
ΕΠΑΙΝΟΣ ΒΡΑΒΕΥΟΜΕΝΟΥ κ. Γ. ΓΚΑΖΕΤΑ

Εξοχότατε Κύριε Πρόεδρε της Ελληνικής Δημοκρατίας,

του αποψινού Επαίνου, ευλόγως χρειάζεται να προηγηθεί μια βραχύτατη υπόμνηση της βιογραφίας και της εργογραφίας του τιμωμένου.

Ο Γεώργιος Γκαζέτας ορμάται (κυρίως) εκ της κλεινής Τρίκκης (των Τρικάλων δηλαδή), έλαβε δε το Δίπλωμα του Πολιτικού Μηχανικού απ' το γερarόν Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, το 1973. Οι Μεταπτυχιακές-του σπουδές έγιναν στο Μ.Ι.Τ., απ' όπου σύντομα έλαβε τον διδακτορικό-του τίτλο, το 1976. Στις ΗΠΑ ξεκίνησε μια σημαντική ακαδημαϊκή σταδιοδρομία: Επίκουρος Καθηγητής στο Case Western University, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Rensselaer Polytechnic Institute, Επισκέπτης Καθηγητής στο State University of New York – για να εκλεγεί (το 1982) Τακτικός Καθηγητής στην Έδρα της Εδαφομηχανικής στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Αυτή η ταχεία αναγνώριση μέσα στο άκρως ανταγωνιστικό περιβάλλον των Η.Π.Α. (μέσα σε **πέντε μόνον χρόνια** απ' την απόκτηση του διδακτορικού), προοιωνίζε την επιτυχή διεθνή σταδιοδρομία του Γεωργίου Γκαζέτα, η οποία θ' ακολουθούσε **μετά** την εγκατάστασή-του στην Ελλάδα. Διοτι εδώ μετρίεται το πόσα απίδια έχει ο σάκκος – εδώ στο απομονωμένο (λένε), άφραγκο (ενίοτε δε και «παραξενιάρικο») περιβάλλον της κλεινής μας Χώρας. Ωστόσο, ο νεαρός (30-οώντης σχεδόν τότε Γκαζέτας), χάρις στην φιλόδοξη μακρόπνοη ερευνητική εκστρατεία που οργανώνει μέσα στο Πολυτεχνείο, αρχίζει να δρέπει απ' τις επιστημονικώς σημαντικότερες Χώρες του Κόσμου διεθνή βραβεία και διακρίσεις:

Τα πρώτα χρόνια μετά την εγκατάστασή-του στην Ελλάδα, κερδίζει τρία αλλεπάλληλα βραβεία απ' τη American Society of Civil Engineers. Ύστερα, δύο βραβεία απ' τις Ινδίες (απ' το Ερευνητικό Ινστιτούτο του μεγάλου εδαφομηχανικού Prakash). Ύστερα, ένα βραβείο απ' την βρετανική Institution of Civil Engineers. Κατόπιν, διακρίσεις «Διακεκριμένου Ομιλητή» απ' την Αγγλία, τη Γαλλία, και την Ιαπωνία – επανειλημμένως δέ.

Ποιό πρωτότυπο ερευνητικό έργο άραγε βρισκόταν πίσω απ' αυτήν τη βροχή της διεθνούς αναγνώρισης;

Μέχρι σήμερα:

170 επιστ. εργασίες σε διεθνή περιοδικά κύρους

330 ανακοινώσεις σε Συνέδρια

25 βιβλία ή κεφάλαια βιβλίων

Και, το σπουδαιότερο, ο Γεώργιος Γκαζέτας έχει τιμηθεί με **8.000** ετεροαναφορές στη διεθνή βιβλιογραφία, ενώ χαρακτηρίζεται με την εμφανώς σπάνια τιμή του λεγόμενου “h-factor” ίση με 46. Να το 'πώ κι αυτό: Σε δέκα σημαντικά διεθνή εγχειρίδια Εδαφομηχανικής και Αντισεισμικής, έχουν περιληφθεί απόψεις οι επιλύσεις προβλημάτων που έχουν προταθεί απ' τον τιμώμενο. Μέσα στο Πολυτεχνείο έχει διδάξει 6 διαφορετικά μαθήματα και έχει παραγάγει μέχρι σήμερα 20 περίπου διδακτορικά, ενώ παράλληλα προσφέρει στην Τεχνολογία της Χώρας ποικίλες υπηρεσίες, ως Πρόεδρος Ελληνικών Επιστημονικών Ενώσεων, ως μέλος Επιτροπών σύνταξης Κανονισμών, ως οργανωτής πλήθους Σεμιναρίων, ως Εμπειρογνώμων-Διαιτητής σε διάφορα μεγάλα δημόσια έργα, αλλά και ως Μελετητής καινοτομικών λύσεων σε τεχνικά έργα στην Ελλάδα και το Εξωτερικό.

Ωστόσο, το βραβείο Εξάιρετης Πανεπιστημιακής Διδασκαλίας εις μνήμην Ξανθόπουλου-Πνευματικού, δέν βραβεύει την επιστημονική αριστεία των τιμωμένων καθεαυτήν. Προφανώς την προϋποθέτει – διοτι δέν νοείται πανεπιστημιακή διδασκαλία τύπου «μαγνητοφώνου» απλής μεταφοράς πληροφοριών ἄχι βέβαια. Το βραβείο όμως απονέμεται με κύριο κριτήριο την ικανότητα και την αφιέρωση στην επιστημονική Διδακτική καθεαυτήν, στον βαθμό μάλιστα που επιτυγχάνει να δημιουργήσει Σχολή Διανόησης σπουδαίων Μαθητών που θ' ακολουθήσουν.

Ιδού λοιπόν τα αντίστοιχα προς αυτά τα κριτήρια δεδομένα, στα οποία στηρίχθηκε η παμπσηφεί απόφαση της βράβευσης του κ. Γκαζέτα. Τα αρουσθήκαμε απ' το πλήθος των 50 περίπου επιστολών που δεχθήκαμε, με λεπτομερείς περιγραφές του διδακτικού **πάθους** του Γεωργίου Γκαζέτα, όπως το έζησαν παλαιότεροι και τωρινοί φοιτητές του. Με την άδειά-σας, θα ξεκινήσω απ' τις άμεσες διδακτικές ικανότητες τού τιμωμένου (υπενθυμίζοντας μάλιστα οτι, απ' την ετυμολογική του δομή, το ρήμα «διδάσκω» σημαίνει «καθιστώ τι αρεστόν» – καίρια υπενθύμιση νομίζω):

α) Ως γνωστόν, γέφυρα Παιδείας είναι το **Συναίσθημα** – έτσι μόνον θ' ανοίξει η καταπακτή της προσωπικότητας του μαθητή, μέσα σε μια αγαπητική (άρα κατα μέγιστον επικοινωνιακή) ατμόσφαιρα.

Κρίσεις Επιστολογράφων για τον τιμώμενο: «Δίνει την ψυχή του» (Μ.Μ.). «Με στήριξε, ενισχύοντας την αυτοπεποίθησή μου» (Α.Κ.). «Αγάπη και βαθιά αφοσίωση στους φοιτητές του», (Α.Ο.). «Συνδυάζει το μυαλό ενός παγκοσμίως αναγνωρισμένου επιστήμονα, με τη χαρά της συνεργασίας/ επαφής με τους φοιτητές» (Μι.Μα.). «Διαθέσιμος όλες τις μέρες της βδομάδας και των διακοπών» (Α.Κ.)...

β) Η έκφραση του προς μετάδοση γνωσιακού αντικειμένου θα γίνει βέβαια μέσω της **Γλώσσας**. Μόνον έτσι δημιουργείται η προδιάθεση και η μετάθεση του μαθήματος απ' τον εγκέφαλο του Δασκάλου στον εγκέφαλο του Μαθητή. Η Γλώσσα είναι **καίριος μεσάζων παιδείας** – κι αν μή γίνει απόψε λόγος για την ανάγκη εμπειρικής απογραφής τού πού βρισκόμαστε εν προκειμένω. Ο Γεώργιος Γκαζέτας, όμως είναι γλωσσολογικός και γλωσσολογικός. Ενας ομότεχνος Συνάδελφος Καθηγητής γράφει: «Είναι ένας εργάτης της ελληνικής επιστημονικής γλώσσας με επιτυχίαν» (Κ.Π.). Κι ένας Μεταπτυχιακός παρατηρεί: «Προσφορά με τη σωστή χρήση της ελληνικής γλώσσας» (Κ.Α.).

γ) Η **μετακένωση γνώσεων** κατά την προπτυχιακή κυρίως διδασκαλία είναι φάση θεμελιώδης. Πρώτα θα διατεθεί μια πρώτη ύλη γνώσεων, παρούσα μέσα στη μνήμη του Μαθητή, κι ύστερα θα ασκηθεί μια κρίση. Και, φυσικά, ο Δάσκαλος πρέπει να τη διαθέτει γερά αυτήν τη γνώση – να του «ξεχειλίζει» όπως λέμε. Διοτι μια (κρυμμένη έστω) παπαγαλία απ' τον Δάσκαλο, θα γεννήσει παπαγαλία του Μαθητή. Θέλομε Δάσκαλο με **κορεσμό** γνώσεων.

Ο Γεώργιος Γκαζέτας φαίνεται πως έδινε αμέσως τη βεβαιότητα στον ακροατή ότι αυτά που λέει «τα έχει ζήσει»! Και λένε οι ακροατές:

«Είναι δάσκαλος μοναδικός» (Ε.Τ.). «Μοναδικό ταλέντο να εξηγεί δύσκολες έννοιες με εντελώς φυσικά παραδείγματα», (Α.Π.Τ.). «Εξαιρετος επιστήμονας» (Σ.Ε.). «Επιτυγχάνει την ακαδημαϊκή τελειότητα» (Α.Π.). «Εξαιρετικά υψηλό επιστημονικό επίπεδο, με αμεσότητα και ενθουσιασμό, τον οποίο έχει το χάρισμα να μεταφέρει στους Σπουδαστές» (Γ.Κ.).

δ) Πείρα και θεωρία αποδεικνύουν ότι η μετακένωση γνώσεων επιταχύνεται μεγάλως εάν ο Μαθητής οδηγηθεί σταδιακώς απ' τον Δάσκαλο να ανακαλύπτει ξανά **μόνος του** τη διαθέσιμη γνώση, μέσω κατάλληλης **μαιευτικής**. Έτσι, και η μνήμη

ενισχύεται, καί η κριτική στάση ενθαρρύνεται – αλλα καί πρόσθετα κίνητρα διανοητικής **ικανοποίησης** έχει ο Μαθητής. Λοιπόν, οι προτείναντες την υποψηφιότητα του Γεωργίου Γκαζέτα για το βραβείο, περιγράφοντας τον τρόπο της διδασκαλίας-του, αναφέρουν οτι μέσω ερωτήσεων σταδιακώς αυξανόμενης δυσκολίας, κάνει τους διδασκόμενους «να αισθάνονται οτι οδηγήθηκαν μόνοι-τους στη λύση». Ένας δε παλιός-του Μεταπτυχιακός παρατηρεί οτι «μας ωθούσε να *παράξουμε* τη γνώση, βασισμένοι σε όσα ήδη ξέραμε», (Α.Ο.).

- ε) Ωστόσο, η πανεπιστημιακή διδασκαλία σκοπεύει και στην ανάπτυξη του **κριτικού πνεύματος**: Ο επιστήμονας δέν είναι «αποθηκευτής» γνώσεων · πρέπει να διακρίνει όποια σφάλματα (δικά-του ή των άλλων), μιάς κι η Επιστήμη είναι Ανα-κάλυψη, δέν είναι Από-κάλυψη. Η δέ ανάπτυξη του κριτικού πνεύματος είναι διδακτικώς δυσχερέστατη – δέν είναι απλή «μετακένωση» γνώσεων!

Οι Μαθητές του Γεωργίου Γκαζέτα, του αναγνωρίζουν αυτήν την ειδική ικανότητα: «Κάθε διάλεξή-του ήταν μια προσφορά [...] αναφορικά με [...] την ανάπτυξη της κριτικής-μας σκέψης», (Κ.Α.). «Η καλλιέργεια της κριτικής ικανότητας αποτελεί πρωταρχικό σκοπό της διδασκαλίας του, καθώς αποζητά συνεχώς τη διατύπωση αποριών και διαφωνιών», (Προτείναντες).

- στ) Η ανάπτυξη **ερευνητικού πνεύματος** τώρα, είναι απ' τα ακόμα πιό δύσκολα και χρονοβόρα εκπαιδευτικά αιτήματα – και μάλιστα μέσα σ' εναν περίγυρο των Σχολείων μας που δέν διαθέτει πάντοτε τα χαρακτηριστικά ενος Κολλεγίου του Κέμπριτζ.... Η παραγωγή νέας επιστημονικής γνώσης απαιτεί την επιστράτευση πρόσθετων διανοητικών και συναισθηματικών μηχανισμών – όπως βαθειά κατανόηση, συνδυαστική φαντασία, έλεγχοι και εμμονή. Κι όλα τούτα «διδάσκονται» μόνον μέσω Μαθητείας δίπλα σ' εναν Ερευνητή - Δάσκαλο - ενθαρρυντή και συμπορευτή.

Στον τομέα αυτόν, φαίνεται οτι ο τιμώμενος διαθέτει τάλαντον παραγωγής Ερευνητών: “He has an extraordinary enthusiasm in research and the capacity to transfer it to the co-workers and the Students”, (S.L.), λέει ενας ξένος Καθηγητής. Κι ενας Έλληνας Καθηγητής προσθέτει: «Ο Γεώργιος Γκαζέτας κινητοποιεί τους καλύτερους φοιτητές για ερευνητική ενασχόληση», (Χ.Γ.). Ένας δε παλιός μεταπτυχιακός-του, ερευνητής σήμερα στις Η.Π.Α., γράφει: «Μου μετέδωσε το

πάθος-του για την έρευνα», (Π.Γ.). Κι ένας Έλληνας Καθηγητής προσθέτει: «Ο συνάδελφος Γεώργιος Γκαζέτας [...] παθιάζεται και μεταφέρει αυτό-του το δημιουργικό πάθος στους φοιτητές του», (Κ.Π.).

ζ) Αλλα για να ανατροφοδοτούνται τα προηγούμενα συστατικά της πανεπιστημιακής Διδακτικής, απαιτείται κι η ανάπτυξη ενός μόνιμου πλαισίου **συλλογικής** καλλιέργειας της Επιστήμης. Είναι αυτό που ονομάζομε στην Επιτροπή-μας «**δημιουργία Σχολής**».

Στο θέμα αυτό φαίνεται οτι ο Γεώργιος Γκαζέτας αριστεύει: Το επιβεβαιώνουν οι πρώην Μαθητές-του νύν Καθηγητές Πανεπιστημίων στο Βόλο, στην Πάτρα, στο ΕΜΠ, στο Dundee, στο Caltech και στο Berkeley. Ενώ μια άλλη Καθηγήτρια γράφει στην Επιτροπή-μας: «Θεωρώ οτι η δημιουργία μιας Ομάδας, με γνώση και με αγάπη για την Έρευνα και τη Διδασκαλία, αποτελεί μιά απ' τις σημαντικότερες συμβολές του Ερευνητή και Δασκάλου Γεωργίου Γκαζέτα», (Ε.Κ.).

Η (τόσο σημαντική για το Σύνολο) περιπέτεια ενός άξιου πανεπιστημιακού Δασκάλου, έχει ίσως κι άλλο ένα πιθανό αποτέλεσμα: Η **ζωή** ενός τέτοιου εμβληματικού προσώπου, ενδέχεται να γίνει **παράδειγμα** για άλλους (λέμε τώρα) – κι όχι μόνον στην Επιστήμη αλλά στον **βίο** ενγένει. Γι' αυτό και η προκήρυξη του παρόντος βραβείου αναφέρεται και σε δραστηριότητες του Δασκάλου που καθιστούν τον Φοιτητή «κοινωνόν τού επιστημονικού **ήθους** και της ανιδιοτελούς αναζήτησης της αληθείας». Όσον μεγαλορρήμονες κι άν ακούγονται αυτοί οι λόγοι, πολλοί απο μάς έχομε την πεποίθηση οτι συνιστούν προϋπόθεση του συμφέροντος του Λαού μας.

Κι ο Γκαζέτας, εν προκειμένω;

Δύσκολο να τεκμηριωθύν τέτοιας κατηγορίας ιδιότητες του Δασκάλου. Ωστόσο, στην Επιτροπή-μας έφθασαν και τέτοιες ενδείξεις για τον Γκαζέτα: Πώς λ.χ. όταν βρισκόταν στο ανταγωνιστικό Μ.Ι.Τ., αφιέρωνε φροντίδες και χρόνο πολύν για να συμπαραστέκεται σε μια συμφοιτήτρια που υπέφερε απο σχιζοφρένεια (Σ.Τρ.). Ή πώς αργότερα ως Καθηγητής τηλεφώνουσε προσωπικώς στα σπίτια των φοιτητών για να ρωτάει «πώς σας φάνηκε η εκπαιδευτική εκδρομή;», (Γ.Χ.). Κι ένας άλλος φοιτητής διερωτάται: «Τί απλότητα και τί μετριοφροσύνη – σπουδαίος άνθρωπος», (Γε.Κα.). Κι ένας άλλος ακόμη: «Εξαίρετος επιστήμων, παράδειγμα προς μίμηση. Κι ένας υπέροχος

άνθρωπος, γεμάτος αισιοδοξία και χαμόγελο – πράγμα που ως φοιτητής-του με έκανε να βλέπω τα προβλήματα με μια τελείως διαφορετική οπτική γωνία. Αυτό κι αν αποτελεί παράδειγμα», λέει (Π.Σ.). Και μια άλλη φοιτήτρια: «Το όνομά-του είναι ήδη συνδεδεμένο με υπόδειγμα», (Χ.Π.). Και κάτι άλλο (εξαιρετικά ουσιώδες κατα την άποψή μας): «Όταν είχαμε καταλήψεις, έψαχνε μόνος του για αίθουσα, για να μή χαθεί το μάθημα», (Π.Κα). Κι αντιλαμβάνομαι ότι, σε 'κείνες τις ώρες της απέραντης σύγχυσης, δέν χρειαζόταν μόνον η ευρηματικότητα τόπων αλλά και κάποια γενναία πεποίθηση περι του πραγματικού συμφέροντος του Λαού μας. Φαίνεται λοιπόν ότι έχομε εδώ να κάνομε με μια ευρύτερα «εξαιρετη» διδασκαλία – μια διδασκαλία **βιοτροπίας**. Κι επαληθεύεται αυτή η εντύπωση κι απ' το διεθνές παράδειγμα διδακτικής αφοσίωσης που δίνει ο Γεώργιος Γκαζέτας μέσω του θεσμού της ετήσιας, άκρως απαιτητικής, εκπαιδευτικής εκδρομής που οργανώνει στο Kobe της Ιαπωνίας – θεσμός-παράδειγμα τον οποίον ακολουθούν ήδη στην Ιαπωνία (καθηγητής Takashi Tazoh, επιστολή 16.01.2015) και στο Northwestern University των Η.Π.Α. (Καθ. M.K. Yegian, επιστολή 08.04.2015).

Αυτόν τον Δάσκαλο τιμούμε απόψε Εξοχότατε Κύριε Πρόεδρε της Ελληνικής Δημοκρατίας.

Θ.Π. Τάσιος